

Głazewo_1
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	międzychodzki	
Gmina	Międzychód	
Miejscowość	Głazewo	PMI_GŁ

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	21.10.2013	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	1 godzina	Forma i wielkość	Plik Audio/MP3 47,0 MB
Przeprowadzający	R.J.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
PMI_GŁ_01	K	62 lata		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Tu Głazewo raczej nie ale tylko jak była to chyba zniemczona”.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	„Pola mają nazwy ale mąż to by więcej wiedział ale ja to tak akurat gorzej z tym, my mamy sami bo syn ma gospodarstwo bo też są nazwy pod Ciechociny, na Łowyń, na Kaczmarka, nie takie nazwy jeszcze jak się od kogoś pole kupiło na Gralewo raczej kierunek też są nazwy ale ja nie potrafię trochę powiedzieć. Ulic nie ma tylko jak mówili tam na Gumnach, to za stodołą znaczy się tam już w stronę pola, tam na Gumnach zawsze mówili, że stoi przyczepa” Respondentka wymienia jeszcze nazwę Glassberg jest to część wsi w której kiedyś działały PGR-y.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„Bo ja wiem mówię mąż by bardziej pomógł a ja tak, tam starsi ludzie może coś tam ale ja nie mogę pomóc w tej sprawie.”

Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne

1.	<p>św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)</p>	<p>„Młodzież nie wiem czy oni sobie coś tam robią. Teraz moje wnuki bo to w szkołach się teraz przyjęło leją wosk, ja tylko pamiętam, że jak byłam panną to buty żeśmy rzucały i w którą stronę but się ustawi z tamtej strony przyjdzie mąż. Dzieciaki leją wosk w szkole także bawią się w to.”</p> <p>Respondentka przytacza tradycje wróżb na Andrzejki. Jedną z nich było lanie wosku przez dziurkę od klucza do zimnej wody a następnie odczytywanie znaczenia rzuconego cienia przez powstały wosk.</p>
2.	<p>św. Marcina/11 listopada</p>	<p>„My to tak tradycyjnie każdy tutaj piecze rogaliki, ja tradycyjnie z powidłami i robię mak z orzechami, także takie nadzienie robię makowo-orzechowe bardzo dobre to jest. Zależy jaki się dostanie mak raczej z białym jest kłopot ale orzechy ja mielę na drobno, parzę je i z tym makiem, troszkę olejku migdałowego, troszkę kartoflanki jest jajko żeby ta masa tak się trzymała jest pyszna”</p> <p>Respondenci nigdy nie piekli tradycyjnych rogali Marcinkowskich.</p>
3.	<p>Adwent</p>	<p>„Ja wieńca nie wiem ale widzę tutaj sąsiadka jeden dom dalej widzę wiesz ale w Kaplicy oczywiście jest wieniec mamy cztery świece i co niedzielę jedną się zapala. Kiedyś jako dzieci to cukierków sobie odmawiało jako takie postanowienie słyszałam, że nawet niektórzy pieczywa nie jedzą ale to tam jak kto uważa”.</p>
4.	<p>św. Mikołaja (Mikołajki)</p>	<p>„Dzieci jeszcze czyszczą buty oczywiście, moje czyściły i teraz wnuki też, kiedyś na Mikołaja jak moje dzieci były małe to raczej słodczyce a teraz nawet zabawki dostają”</p> <p>Respondentka przytacza tradycję czyszczenia butów i wystawiania ich w widoczne miejsca, w które to buty Św. Mikołaj miał przynosić małe upominki najczęściej były to słodczyce. Mikołajki odbywają 6 grudnia.</p>
5.	<p>Wigilia</p>	<p>„Ja mam zawsze prawdziwą choinkę stoi do samego sufitu, teraz mam wymienione okna mam dużo cieplej to trzy tygodnie wystoi kiedyś ponad miesiąc ale było chłodniej, kiedyś jak mieszkałam u teściów to mieliśmy sztuczną bo to nie dało rady nie było tyle miejsca to Matki Boskiej Gromnicznej mogła stać, siano pod obrus przynoszą bo najczęściej u mnie jest Wigilia i wnuki przynoszą i syn jest nas więcej, moim zdaniem jest 12</p>

		<p>dań bo jest jakaś rybka w galarecie, ja robię rybę po greku, są jakieś śledzie, jest karp smażony ja robię paszteciki, zupełną rybą, którą u mnie wszyscy uwielbiają, robię z tych łbów ale koniecznie trzeba wyjąć te skrzela bo jak te skrzela są to zupa jest gorzka, dużo warzyw trzeba włożyć selera, pietruszki, liście angielskie, ziele bobkowe to wszystko musi być, tą rybę trzeba dzień wcześniej zawsze uszykować posolić popieprzyć no i jak się ugotuje ten wywar to potem wyjmuję te łby i śmietaną zaciągam to i gotujemy ziemniaki w koszulkach. Też jest barszczyk na Wigilię ale raczej do popicia, no miakiełki ale teraz jest makowiec to już mniej, dzielimy się opłatkiem i też z pieskiem, mój dziadek i tata zawsze szli to obory dzielić się opłatkiem, mój dziadek jeszcze to w Wigilię szedł na ogród to brał pasek czy kijek i bił drzewa żeby rodziły, a mój sąsiad to jeszcze niedawno w Wigilię to młócił bo to tak wierzyli, że to urodzaj będzie, Gwiazdor jest bo są wnuki to zawsze przyjdzie, u nas o 22 jest Pasterka i chodzimy.”</p>
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	<p>„Raczej w domu bo tak z rodziną” Respondenci spędzają w gronie rodzinnym. Nie ma z tymi dniami żadnych tradycji.</p>
7.	Sylwester/Nowy Rok	<p>„My to sobie zabawę sylwestrową robimy i kto chce to się zapisuje i składamy pieniążki i pieczywo same panie robią coś tam zawsze ktoś zrobi i z cateringu bo teraz to nie zawsze wszystko wolno, także jest bardzo przyjemnie. Kiedyś wynosili bramy nawet zabezpieczali trzeba szukać było gdzieś na lidzie” W wioskach był zwyczaj wystawiania bram następnie chowania je j. Była to forma psikusów.</p>
8.	Trzech Króli	<p>„Piszemy kredą poświęconą na drzwiach C+M+B=rok, mama opowiadała, że babcia niby sypała jak dawniej były te angelki i tak człowiek czuł jak wrócił z tego Kościoła że ten zapach był taki tego kadzidła poświęconego” Respondentka przytacza tradycję pisania poświęconą kredą na drzwiach trzech liter C+M+B=bieżący rok, respondentka nie wie skąd taki zwyczaj został on przekazany z pokolenia na pokolenie. Litery według respondentki oznaczają KACPER, MELCHOIR, BALTAZAR.</p>
9.	Kolędniczy	Nie ma zwyczaju.
10.	MB Gromniczej	„Do Kościoła się idzie ze świecą, kiedyś zapalali pamiętam w domu rodzinnym to jako dzieciaki to wiadomo dzieci prześpią

		burzę to jak rano widzieliśmy oj chyba była burza bo Gromnica na stole stała.”
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„Na tłusty czwartek piekę oczywiście pączki z powidłami najczęściej, Podkoziółek jest organizowany we wtorek to tak do 24 albo sobie przekładają na sobotę to wioska sobie organizuje”.
12.	Topienie Marzanny	„To w szkołach dzieci jeszcze jak tu była szkoła to w stawie topili a teraz do Łowynia chodzą to dam do jeziora, robią szykują jakieś tam kukły i robią takie duże kukły, kiedyś jak tu była szkoła to właśnie w stawie topili”.
13.	Środa Popielcowa	„Zawieszali jak chodziłam do szkoły w Pszczewie to faktycznie można było wrócić z woreczkiem popiołu do domu ale tutaj to nie wiem” Respondentka przytacza zwyczaj zawieszania na szpilce małych woreczków wypełnionych popiołem jako forma psikusów.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	„To z palmami do Kościoła, to słyszałam że jak się przyjdzie z Kościoła z tą poświęconą palmą to jedną kuleczkę trzeba połknąć ja tak chorowałam na gardło to kiedyś połknęłam przecież mówię nie umrę od tego, najpierw palemki jest w domu a potem wynoszę ją do piwnicy i cały rok stoi.”
16.	Triduum Paschalne	„Kiedyś tak Boże rany wstawać z łóżka to jeszcze czasem”.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	„W sobotę jest święconka teraz ja idę z koszyczkiem, święcenie jest przy figurze tutaj przy stawie. Do koszyczka wkładam szynkę obowiązkowo taką swoją domową, swoją kiełbasę, babka zawsze jakaś mała jakiś mazurek czy coś tam takiego, masełko, sól, jajka trochę pomalowane czy coś tam ponaklejane, ja nie robię już pisanek trochę coś tam namaluje pisakiem czy nakleję ale jeszcze jak weźmiemy zboże zielone czy w łupinkach od cebuli to one są takie ładne. Zajączek przychodzi, dzieci sobie szykują gniazdko, biorą siano tam od syna i sobie robią w ogrodzie i w Pierwsze święto przychodzą, prędzej nie wolno im przyjść i tam później szukają ”.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	„Leją się, różnie to bywa u nas jest już zapowiedziane żeby przywozili nowe rzeczy bo już nie ma się w co ubrać.”

19.	Zielone Świątki	„Nie ma”.
20.	Boże Ciało	„Teraz ,mamy Kaplice i w Boże Ciało mamy procesję tu nawet przez wieś w koło stawu tylko nie w samo Boże Ciało nie w czwartek tylko w niedziele robi Ksiądz u nas, tu jest bez ołtarzy ale organizujemy tutaj dziewczynki sypiące kwiatki nawet moje dwie wnuczki sypały, także co roku było w koło stawu i w tym roku ci ludzie tam na tym tak zwanym Gassbergu się trochę burzyli i była procesja tylko że trochę daleko i tam na Gassberg żeśmy szli i tu wracali trzeba było ubrać ładnie okna i kwiatki żeśmy zbierały wszystkie kobiety się zebrały bo było kiepsko z kwiatami w tym roku bo jeszcze nie kwitły piwonie, akacja my mamy krewnych na Wielowsi ogrodnika i kwiatki mi zorganizował bo trzeba było dużo tych kwiatów bo daleko żeśmy szli i także było to takie ładne i przyjemne.”
21.	św. Jana	Nie ma tradycji.
22.	MB Zielnej	„Zioła też zostają cały rok w dom, bo kiedyś w stodołach wieszali a ja sobie później zaniósę do piwnicy i później palę bo wszystko co święcone się spala. To robimy bukiet ze zboża i dużo raczej polnych kwiatów więcej makówka, marchewka”.
23.	MB Siewnej	Nie ma tradycji.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„No wiadomo, kwiaty, znicze my to się bardzo rozpraszamy bo mam w Stokach rodziców pochowanych, mąż w Kamionnie, kiedyś robiliśmy wianki ale teraz raczej żywe kwiaty, ” Respondenci uczestniczą w Mszy za dusze zmarłych, która odbywa się albo na cmentarzu albo w Kościele, przystrajają groby najczęściej kwiatami oraz zniczami.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	„Na zakończenie Bożego Ciała u nas robi się takie wianki daje się róże, lipę, chabry, różnie robią.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„Nie ja akurat nigdy w nic nie wierzyłam ja zawsze mówię nie wierzę w takie rzeczy ale tam mówili, że nie pożyczają nic jak się dziecko urodzi żelaznego bo coś jakiegoś że choroby, czerwona wstążeczka w wózeku ja nigdy tego nie robiłam ale widziałam, że niektórzy mają”.

2.	Ślub i wesele	„Póltry kiedyś były w piątek a w sobotę wesele. Jeszcze ja pamiętam jak moi synowie to takie trochę było męczące bo to wiadomo tam do 24, 1 w nocy grandzili albo dłużej a potem wesele. Teraz się przyjęło, że robią tydzień na przód. Tydzień na przód robią i robią dość duże, coraz to większe dużo ludzi 60, 80 osób nawet słyszę tłuką szkło, butelki jeszcze trzaskają”.
3.	Śmierć i pogrzeb	„Kiedyś nieboszczyka to końmi wywozili do figury, jak nieboszczyk zmarł to zegary zatrzymywali to jeszcze pamiętam mój dziadek zatrzymał, do trumny wkłada się książeczkę , różaniec, to wiem, obrazki już teraz nie, ja słyszałam, że to ale to jeszcze byłam w domu jeszcze byłam panną to mój dalszy wujek był chowany to, że wyszli z trumną z domu i ktoś krzesła przewracał, no i co wierzyli to że leży przez niedzielę bo mówili, że kogoś zabierze z rodziny. Żałoba u nas jeszcze jest chodzą w czerni po bliskiej osobie rok a dalsze to tak mówię po dziadkach to jak wnuki to 6 tygodni a niektórzy 3 miesiące”.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		„Ślepe ryby to mówili na zupę kartoflaną rzadko robię bo rodzina to tak nie przepada to taka zupa na kościach nagotowana, dużo warzyw, marchewka no i ziemniaki dobrze żeby były takie że się bardziej rozpadają można jeszcze kasy dorzucić jakieś 2, 3 łyżki. Zupę z dyni jeszcze robię ja jak przyszłam tu do teściowej to mówiłam, że to najgłupsza zupa ale stopniowo potem zaczęłam gotować. Dobrze jest jak dynia jest taka bardziej mączna taka szklana to na kompot jest lepsza no i kroję w kostkę i trochę wody i to trzeba rozgotować i trochę soli i cukru i potem wlewa się kluski, ludzie dawniej podobno robili z surowych ziemniaków takie kulki a ja robię taki makaron, ciasto na makaron rozwałkuje i kroje takie paseczki i wrzucam do gara ale nie tego z tą zupą bo one się później takie robią”.

III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych	Brak informacji.	
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	„Tutaj jest taka fajna odnowiona z kamieni bardzo ładna jak na ten Glassberg się jedzie, tu kawałeczek jak się tymi płytami przejedzie, jest figura koło stawu też jest odwrócona w tym roku bo ją odwrócili w tym roku bo ona była w odwrotną stronę teraz w stronę stawu tam postawili ławeczki tam taki plac jest zrobiony także jest bardzo ładnie, i jest jeszcze figura tutaj to kiedyś to umarłych wyprowadzali polną drogą bo tu parafia Kamionna bo teraz mamy Kaplice ale kiedyś to wiadomo. Ta figura przy stawku to gdzieś tam w papierach znaleźli, że to początek lat 1900. Tu jeszcze była jeszcze jedna figura z drugiej strony stawku ale to podobno Niemcy rozwalili w czasie wojny. Ta figura przy stawku to Matki Boskiej, a ta na Glassberg to chyba też Matki Boskiej”.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	„Raczej wioska nie pielgrzymuje tylko jak w Kamionnie w Wielkim Poście w Wielki Piątek to Ksiądz organizuje drogę Krzyżową i co roku robi z innej wsi ale w tym roku nie robił bo były roztopy i straszna droga”.
6.	Lokalne odpusty	„Odpust nie bo my należymy do Kamionny”.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1.	Dożynki	„Tu w Głazewie nie”.
2.	Dni gminy/wsi	„Nie nic nie organizujemy”.

3.	Lokalne festyny	Brak informacji.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.